

техният диалект е най-чист и най-близък до истинския ромски език. В настоящия етап неписано правило е ромите в България от различните краища да си разговаряме на книжовен български език, за да се разбираме най-добре. Едва ли това би било така, ако майчиният ни език се стандартизира, което ще рече въвеждане на задължителни езикови правила и норми, върху които ще се гради ромската лингвистична система. Никак не е трудно да се досетим, че стандартизацията би трябвало да е по посока на кардарашкия диалект по следните причини:

1. Ромският език при тях е най-добре опазен от чуждоезикови заемки, поради специфичния начин на живот на носителите му (кардарашите са най-затворените ромски общности в България и по света);

2. Разпръснали се по целия свят след т.нар. „калдерарска инвазия“ (1, стр. 10) към Европа и Новия свят след освобождаването им от робство, във Влашко след Кримската война през средата на XIX в.

3. Диалектът им е сравнително добре проучен (книги и речници са издадени предимно на този диалект в Средна и особено в Западна Европа).

Известно е, че избрана група учени лингвисти в областта на ромския език от двадесет години насам работи по този проблем, но и до този момент все още не е дала сигнали, че скоро ще се приключи с проблема. Разбира се, че едно такова дело би било много трудоемко и сложно и би изисквало мобилизиране на усилията на много учени и носители на ромския език, но аз съм сигурен, че потенциал за това имаме.

На пето, но не на последно място бих поставил кадрова политика във връзка с преподаването на майчин ромски език. Напълно съм сигурен, че когато всеки поеме своята отговорност: и държава, и неправителствени организации, и доказали се в областта специалисти, истинските кадри, които имат пълната възможност да изнесат на плещите си изучаването на майчин ромски език на едно по-високо ниво, сами ще се заявят като преподаватели и едва тогава ще излязат от разбираемия засега латаргичен сън. С основание България може да се гордее пред Европа за това, че на всеки 100 роми поне един е с висше или полувисше образование (8, стр. 60). По този показател сме на едно от първите места в света.